

PREPORUKA KOMITETA MINISTARA BR. R (2002) 4 O PRAVNOM STATUSU LICA KOJIMA JE ODOBREN PRIJEM RADI SPAJANJA PORODICE¹

Komite ministara, u skladu sa uslovima člana 15b Statuta Saveta Evrope,
Podsećajući na Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda iz 1950. godine, a posebno na njen član 8, kojim se garantuje zaštita porodice i privatnog života, njen član 14. koji sadrži načelo nediskriminacije u vezi sa datim pravima, kao i relevantno precedentno pravo Evropskog suda za ljudska prava;
Podsećajući na Konvenciju o statusu izbeglica iz 1951. godine, Protokol iz 1967. godine uz ovu Konvenciju kao i Završni akt uz nju i Konvenciju Ujedinjenih nacija o pravima deteta;
Uviđajući da zaštita jedinstva porodice predstavlja univerzalno priznato pravo sadržano u Opštoj deklaraciji o ljudskim pravima;
Svestan potrebe da se očuvaju i brane najbolji interesi i dobrobit maloletnih lica i dece i njihova posebna potreba za zaštitom i pomoći;
Imajući u vidu da je spajanje porodice jedan od glavnih izvora imigracije u većini evropskih država i da su status boravka i druga prava data članovima porodice kojima je odobren prijem važni elementi pomoći u integraciji novih doseljenika u društvo domaćina;
Smatrajući da pravila država članica o spajanju porodice, kao sastavni deo koherentne politike imigracije i integracije, treba da se rukovode zajedničkim načelima;
Uzimajući u obzir Preporuku Komiteta ministara br. R (2000)15 državama članicama koja se odnosi na sigurnost boravka dugogodišnjih migranata, Preporuku Komiteta ministara br. (99) 23 o spajanju porodice za izbeglice i druga lica kojima je potrebna međunarodna zaštita, kao i Rezoluciju Parlamentarne skupštine (78) 33 o spajanju porodica radnika migranata u državama članicama Saveta Evrope;
Uzevši u obzir važna prava koja su data migrantima i članovima njihovih porodica prema Evropskoj konvenciji o socijalnoj i medicinskoj pomoći i njenom Protokolu (1953, ETS br. 14 i 14A), Evropskoj konvenciji o nastanjivanju (1955, ETS br. 19), Evropskoj konvenciji o pravnom statusu radnika migranata (1977, ETS br. 93), Konvenciji o učešću stranaca u javnom životu na lokalnom nivou (1992, ETS br. 144), Evropskoj konvenciji o ostvarivanju prava dece (1996, ETS br. 160, revidirana Evropska socijalna povelja (1996, ETS br. 163) i Evropskoj konvenciji o državljanstvu (1997, ETS br. 166),
Preporučuje vladama da primene u svom zakonodavstvu i administrativnoj praksi sledeća načela:

I. DELOKRUG PRIMENE

1. Za potrebe ove preporuke, izraz „članovi porodice“ obuhvata sva lica kojima je odobren prijem radi boravka na teritoriji države članice sa državljaninom ili strancem koji ima legalan boravak da bi se formirala ili zaštitila porodična jedinica.
2. Za potrebe ove preporuke, dete znači svako ljudsko biće mlađe od 18 godina života osim ako se prema zakonu koji važi za to dete, punoletstvo stiče ranije.

II. STATUS BORAVKA ČLANOVA PORODICE

1. Nakon prijema radi spajanja porodice, članu porodice treba da bude data dozvola za nastanjivanje, dozvola boravka sa mogućnošću produženja koja je istog trajanja kao ona koju ima glavni nosilac prava u porodici, ili dozvola boravka sa mogućnošću produženja.
2. U svojoj odluci o dužini dozvole boravka date deci koja su članovi porodice, države članice prvenstveno treba da uzimaju u obzir najbolje interese i dobrobit ove dece.

¹ Preporuka je usvojena od strane Komiteta ministara 26. marta 2002. godine na 790. zasedanju zamenika ministara.

III. SAMOSTALNOST STATUSA BORAVKA ČLANA PORODICE U ODNOSU NA STATUS BORAVKA GLAVNOG NOSIOCA PRAVA

1. Nakon perioda od četiri godine legalnog boravka, odraslim članovima porodice treba dati samostalnu dozvolu boravka nezavisno od dozvole glavnog nosioca prava.
2. U slučaju razvoda, razdvajanja ili smrti nosioca prava, član porodice koji je legalno boravio najmanje godinu dana u toj zemlji može podneti zahtev za samostalnu dozvolu boravka. Države članice će te zahteve razmotriti na odgovarajući način. U njihovim odlukama, ono o čemu će se najviše voditi računa jesu najbolji interesi dece o kojoj je reč.

IV. DELOTVORNA ZAŠTITA OD PROTERIVANJA ČLANOVA PORODICE

1. Pri razmatranju ukidanja, odbijanja da se produži dozvola boravka ili proterivanja člana porodice, države članice treba da na odgovarajući način uvažavaju kriterijume kao što su mesto rođenja tog lica, njegove godine pri ulasku na teritoriju, dužinu boravka, njegovi porodični odnosi, postojanje porodičnih veza u zemlji porekla i čvrstina društvenih i kulturnih veza sa zemljom porekla. Posebna pažnja treba da se posveti najboljem interesu i dobrobiti dece.
2. Kada dozvola boravka člana porodice ili nije produžena ili je ukinuta, ili je naloženo proterivanje, države članice treba da daju pravo na žalbu nadležnim nezavisnim administrativnim organima ili sudovima.

V. RAVNOPRAVAN PRISTUP TRŽIŠTU RADA, OBRAZOVANJU I SOCIJALNIM PRAVIMA ZA ČLANOVE PORODICE

1. Članovi porodice treba da uživaju ravnopravan tretman kao i nosilac prava kada se radi o dostupnosti zaposlenja. Periodi čekanja za članove porodice kratkotrajnih rezidenata, koje su uvele države članice iz razloga vezanih za tržište rada, ne treba da budu duži od dve godine.
2. Članovi porodice treba da uživaju socijalna prava u skladu sa zakonodavstvom države članice o kojoj je reč, koja su jednaka onima koja uživa nosilac prava u pogledu zdravstvene zaštite i socijalnog osiguranja.
3. Ukoliko imaju pristup tržištu rada, oni takođe treba da imaju isti tretman kao državljani u pogledu uslova rada i članstva i aktivnog i pasivnog učešća u sindikatima.
4. Članovi porodice treba da imaju isti tretman kao državljani, u skladu sa zakonodavstvom države članice o kojoj je reč, u pogledu obrazovanja, stručnog obrazovanja, početne i kasnije obuke i prekvalifikacije, uključujući visoko obrazovanje, jednako kao i državljani.

VI. SLOBODA KRETANJA

Članovi porodice treba da uživaju, u skladu sa zakonima države članice o kojoj je reč, slobodu kretanja na teritoriji države u kojoj borave.

VII. Političko učešće lica kojima je odobren prijem radi spajanja porodice

1. Nakon pet godina zakonitog boravka, članovi porodice treba da uživaju pravo da biraju i da budu birani na izborima za lokalne organe vlasti, kao što je predviđeno Konvencijom o učešću stranaca u javnom životu na lokalnom nivou, pod uslovom da ispunjavaju iste pravne uslove kao državljani.
2. Članovi porodice treba da imaju isti tretman kao državljani u pogledu slobode okupljanja, udruživanja i izražavanja, u skladu sa odgovarajućim odredbama Evropske konvencije o ljudskim pravima.

VIII. STICANJE DRŽAVLJANSTVA

Svaka država članica treba da olakša sticanje svoga državljanstva za članove porodice dugogodišnjih nosilaca prava, u skladu sa svojim domaćim pravom i uzimajući u obzir odredbe Evropske konvencije o državljanstvu (1997).

IX. ZAVRŠNE KLAUZULE

1. Ova preporuka je bez štete po mogućnost koja je otvorena za državu članicu da članovima porodice da povoljniji pravni status.
2. Ova preporuka ne utiče na prava dugogodišnjih migranata definisana Preporukom Komiteta ministara br. R (20-00)15 državama članicama koja se odnosi na sigurnost boravka dugogodišnjih migranata.
3. Podstiču se države članice koje to još nisu učinile, da ratifikuju Evropsku konvenciju o o socijalnoj i medicinskoj pomoći i njen Protokol (1953), Evropsku konvenciju o nastanjivanju (1955), Evropsku konvenciju o pravnom statusu radnika migranata (1977), Konvenciju o učešću stranaca u javnom životu na lokalnom nivou (1992), Evropsku konvenciju o ostvarivanju prava dece (1996), revidiranu Evropsku socijalnu povelju (1996) i Evropsku konvenciju o državljanstvu (1997).